

РЕШЕНИЕ

№ 1595

гр. София, 22.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на осми декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Елизабет П.

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Елизабет П. Въззивно гражданско дело № 20221000503116 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 28.06.2022г по гр.д. № 227/2018г СГС , ИГО, 29 състав е отхвърлил предявения иск от Е. Д. М. против Р. П. В. за заплащане на сумата от 26 000лв, претендирана като обезщетение за неимуществени вреди, причинени от заявеното от Р. В. като свидетел по ДП № 57/2016г по описа на СДВР, пр.пр. № 39740/2015г по описа на СРП , обективизирано в протокол за разпит от 03.05.2016г за проведено о.с.з. на 15.07.2015г по НОХД № 646/2015г по описа на СНС и за изреченото от М.. С решението си съдът е възложил разноските по делото съобразно изхода от спора и доказаните разноси от страните.

Решението на СГС се обжалва от ищеца Е. М., представляван от адв. Ю. като незаконосъобразно, необосновано и постановено в нарушение на процесуалните правила. Като необоснован се оспорва извода на съда, че в изказването на ответницата няма твърдения за факти, а оценъчни съждения. Според ищецът изложеното от ответницата като свидетел не се установява по делото да се е случило. Според въззивника ответницата като свидетел е заявила неистини, което се установява по настоящото дело. Въззивникът счита, че предявеният осъдителен иск е доказан по

основание и размер. Въззивникът моли решението на СГС да бъде отменено и вместо това да бъде постановено решение , с което предявеният иск да бъде уважен изцяло.

Въззиваемата страна Р. В., представлявана от адв. Н., депозира писен отговор на въззивната жалба, с който оспорва жалбата като неоснователна.

В о.с.з. въззивникът се явява лично, поддържа жалбата си и моли решението на СГС да бъде отменено. Поддържа че е нарушен чл.47 от Хартата на ЕС и чл.6, пар.1 от ЕКЗПЧОС. Поддържа, че е посочил конкретни изрази, с които ответницата като свидетел дава тенденциозни показания и имат обиден характер за ищеца, рушат достойнството му и го унижават. Моли решението да бъде отменено, а предявения иск-уважен изцяло.

Въззиваемата страна депозира писмена молба, с която заявява , че оспорва въззивната жалба, че счита решението на СГС за правилно и законосъобразно. Оспорва като свидетел да е заявила обидни или клеветнически изрази за ищеца. Оспорва и ищецът да е претърпял неимуществени вреди от дадените показания от ответницата като свидетел. Моли обжалваното решение да бъде потвърдено. Претендира разноски, съобразно списък по чл.80 от ГПК, който представя.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на чл.269, изр.2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба, като служебно има правомощие да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби , приложими към процесното правоотношение. В този смисъл са дадените указания по тълкуването на закона от ВКС с ТР №1/2013г по т.д. №1/2013г на ОСГТК-т.1.

Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Решението е правилно и не страда от пороците, посочени във въззивната жалба.

Съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

В исковата молба ищецът твърди, че като свидетел по ДП № 57/2016г в проведен разпит на 03.05.2016г ответницата е заявила факти и обстоятелства, които не отговарят на истината, а именно, че Е. М. в производството по НОХД № 646/2015г на СпНС се е обърнал към прокурор от СпС с обидни думи и изрази, като е заявила

неистината, че М. е казал над 100 пъти „Аллах Акбар”.

Ответникът в отговора на ИМ оспорва исковата претенция , като заявява, че за поведението си по време на заседание по НОХД № 646/2015г Е. М. е осъден с влязла в сила присъда. Оспорва да е обиждала или клеветила ищеца.

По делото е представен протокол за разпит на свидетел от 03.05.2016г по ДП № 57/2016г по описа на СДВР, видно от който протокол Р. П. В. е разпитана като свидетел, като е запозната с отговорността, която носи при съзнателно потвърждаване на неистина или затаяване на истина. Като свидетел В. е заявила, че е участвала като съдебен заседател на 10 състав на СпНС по НОХД № 646/2015г и на 15.07.2015г при проведено о.с.з. по делото М. се обръщал към съда и прокурора с обидни думи и изрази и сто пъти казал „Аллах Акбар”. Протоколът за разпит е подписан от свидетеля В. и от разследващия полицай.

По делото е представен протокол от о.с.з. от 15.07.2015г проведено по НОХД № 646/2015г по описа на СпНС, по което дело Е. М. е бил подсъдим и се е явил в съдебно заседание. От протокола се установява, че Е. М. е заявил, че прокурорът по делото Ц. В. е извършил престъпление по служба с цел да навреди на М., за което му е поискал отвод. М. е заявил, че е фен на другия прокурор участващ в заседанието- прокурор С., както и че тя лъже/л.10 , л.11

13, 14 от протокола /, че говори страшни глупости/л.27 от протокола/. При дадена последна дума М. заявява „Аллах е велик”/л.29 от протокола/. След произнасянето на съдебният състав по реда на чл.270,ал.2 от НПК М. заявява, че само Аллах има думата/л.31/, заявява още, че всички са идиоти, отправя реплика към член на съдебния състав и заявява „Аллах Акбар”/л.33 от протокола/.

За отправената реплика към член на съдебния състав, разглеждал НОХД № 646/2015г по описа на СпНС в о.с.з. от 15.07.2015г против Е. М. е образувано наказателно производство, в рамките на което именно е проведен разпита на Р. В. и по НОХД № 2423/2017г по описа на СРС Е. М. е признат за виновен за хулиганство , като му е наложено административно наказание „глоба” по реда на чл.78а,ал.1 от НК.

По делото е представен превод от преводач на фразата „Аллах акбар”, като е посочено, че означава Аллах е най-велик.

По делото са събрани свидетелски показания- свид. П., установяващ неимуществените вреди, претърпени от ищеца и свидетелите П., Ц., П., П. и М.- присъствали в о.с.з. на 15.07.2015г, които излагат спомени от поведението на Е. М. в рамките на заседанието.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предявен е иск за ангажиране имуществената деликтна отговорност на ответника за вреди, които виновно и противоправно е причинил на ищеца.

Съгласно разпоредбата на чл.45 от ЗЗД всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму. Забраната е универсална и неизпълнението на това общо задължение поражда отговорност за нарушителя. Отговорност за вреди от лично поведение се носи тогава, когато това поведение е противоправно, виновно и когато във връзка с него са произлезли вредите, чието обезщетяване се претендира. Поведението е противоправно, когато са допуснати нарушения на предписани или общоприети правила. Съгласно презумпцията, уредена в чл.45,ал.2 от ЗЗД вината на дееца се предполага до доказване на противното, като оборването ѝ е в доказателствена тежест на увреждащото лице. В гражданското право търсейки виновно поведение се изследва не субективното отношение на дееца към деянието, а неполагането на дължимата грижа. По силата на чл. 45 от ЗЗД подлежат на обезщетяване всички вреди – имуществени и неимуществени, които са пряка и непосредствена последица от непозволеното увреждане. Съгласно чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. За установяване на предпоставките, пораждащи деликтната отговорност, с изключение на виновното поведение на увреждащото лице, в това число и претърпяните вреди доказателствена тежест съобразно чл. 154 от ГПК носи ищеца.

По делото няма спор между страните и се установява от представения протокол за разпит на свидетел от 03.05.2016г, че ответникът В. е дала показания по цитираното досъдебно производство, като от протокола се установява безпротиворечиво и съдържанието на показанията. Протоколът е подписан от ответницата, подписите не са оспорени и авторството на изявлението следва да се счита за категорично установено. Като свидетел ответникът В. е заявила, че

Е. М. в о.с.з. на 15.07.2015г по НОХД № 646/2015г се е обръщал към прокурора с обидни думи и е казал сто пъти „Аллах акбар”.

Ищецът твърди, че тези показания на свидетеля В. са дадени пред орган на власт и са неистински, клеветнически, засегнали са честта и достойнството му, от което е претърпял неимуществени вреди.

Клеветата като противоправно деяние се изразява или в разгласяване на несъществуващо позорно обстоятелство или в приписване на неизвършено престъпление /чл. 147, ал. 1 от НК/. При клеветата се приписват конкретни обстоятелства, свързани с проявите на засегнатото лице, които по своя характер са позорни. Клеветата следва да касае конкретни факти, които да са неистински. Клеветата засяга достойнството и доброто име на пострадалия и е насочена към нарушаване на обществената оценка към оклеветения.

В случая твърдяното оклеветяването, от което се оплаква ищецът, е осъществено от ответника като свидетел пред орган на разследване. Така твърдяното изпълнително деяние на деликта не е просто оклеветяване, а набедяване или лъжествиделстване.

Съгласно чл. 286 НК съставомерно е деяние, ако лице пред надлежен орган на властта набеди някого в престъпление, като знае, че е невинен, или представи неистински доказателства срещу него. Съгласно чл. 290 от НК лъжествиделстване е когато свидетел пред съд или пред друг надлежен орган на властта устно или писмено съзнателно потвърди неистина или затаи истина.

Няма пречка да се предяви граждански иск по чл. 45 ЗЗД за обезщетяване вреди от деликт, когато деликтът съставлява и престъпление, като на доказване подлежат всички елементи от фактическия състав на деликта, без вината, която се предполага. В този смисъл по сходен казус е постановено решение № 242/2010г по гр. д. № 4431/2008 г, IV ГО на ВКС, съгласно което при деликта съставомерно е виновно противоправно деяние на дееца по отношение на пострадалото лице, на което е причинена вреда, като не е необходимо противоправното поведение да е установено с влязла в сила присъда, ако същото изпълва и състава на престъпление, за да се ангажира деликтната отговорност за обезвреда. В случая гражданският съд следва да преценява дали при възпроизвеждане на свои субективни възприятия в наказателно производство пред съответния орган на държавна власт ответникът като свидетел е причинил неимуществени вреди на ищеца като му е приписал позорно обстоятелство или престъпление, затаил е истината, потвърдил е неистина, когато е изложил конкретни фактически твърдения, които са неистински.

Съгласно чл. 117 от НК в показанията си свидетелят излага пред съответния орган своите лични възприятия от определени факти, които имат значение за делото и допринасят за разкриване на обективната истина. Когато бъде призован, той е длъжен да се яви и да изложи всичко, което знае по делото и да отговори на поставените му въпроси /чл. 120 от НПК/.

Именно в изпълнение на тази разпоредба са дадените от ответника като свидетел по протокол от 03.05.2016г показания. Няма спор, че ответникът е използвал думите, които ищецът сочи в исковата си молба. В същото време обаче, по делото се установява от представения протокол от о.с.з. от 15.07.2015г по НОХД № 646/2015г , че подсъдимият по делото И. М.- настоящ ищец- е имал емоционално

поведение в посоченото заседание, че е дал словесен израз на съмненията си, че не получава справедливо правосъдие, като за част от емоционалните си изказвания същият е санкциониран с влязла в сила присъда за хулиганство. В това съдебно заседание, освен думите, отправени към част от съдебния състав, Е. М. е отправил реплики към участващите по делото прокурори, които реплики безпротиворечиво се

установяват от представения по делото протокол от о.с.з. от 15.07.2015г. Протоколът от о.с.з. , изготвен по реда на чл.311 от НПК и подписан от председателя на състава и секретаря е официален свидетелстващ документ, който обвързва съда и страните да приемат, че отразеното в него се е случило, до доказване на противното. Протоколът от о.с.з. от 15.07.2015г не е поправен по реда на чл.312 от НПК , не е оспорен от страните в рамките на настоящото производство, поради което следва извод,че същият вярно удостоверява случилото се по време на о.с.з. на 15.07.2015г, какви са били по съдържание репликите на участниците в процеса.

От протоколът от о.с.з. от 15.07.2015г се установява,че Е. М. е заявил, че прокурорите, участващи в производството лъжат, говорят глупости, съставят доказателства против М. в нарушение на служебните си задължения. Това поведение на М. е фактическото основание свидетелката В. да заяви, че М. е имал обидно отношение към прокурорите по делото. В качеството си на свидетел Р. В. е квалифицирила като обидно поведението на М. към участници в производството . Използваният израз „отправи обидни думи и изрази” е нейното обобщение на ситуацията и е израз на преценката ѝ, че поведението на М. не е било подходящо за мястото, където се е намирал- съдебна зала. При преценка на наличието на противоправност в изказване следва да се разграничи отрицателното мнение , критиката от твърденията за неистински факти . Критиката и отрицателното мнение не са форма на противоправно деяние, дори и те да разкриват недостатъци на личността, ако са поднесени във форма, съобразена с изискванията на обществения морал. Изказаните оценъчни съждения , дори и от свидетел пред орган на власт, не могат да ангажират отговорност за вреди, ако са изказани по начин, ненасочен към засягане честта и достойнството на коментираното лице. Те представляват коментар на фактите и ако не са обидни, не следва да се приемат за противоправни. В случая изказването на свид. В. е израз на нейното критично отношение към поведението на ищеца в съдебна зала, същата не е споделила конкретни факти- клевети, а е дала обобщен израз на възприятието си относно поведението на М. и този обобщен израз намира своите основание в представените по делото доказателства- протокол от съдебно заседание.Изразеното мнение не е обидно, не е насочено към уронване достойнството и доброто име на ищеца, тъй като има основание за такова мнение и съответно не е противоправно.

С оглед изложените мотиви следва да се приеме, че като е заявила , че Е. М. се е обръщал с обидни думи към прокурора, свидетелката В. – сега ответник- не е имала съзнание за набедяване в престъпление на невинен човек или да е целяла да затаи истината или да не я каже. Както беше посочено по-горе за заявеното от нея свидетелката е имала основание, с оглед развилите се отношения по време на о.с.з. на 15.07.2015г и казаното от нея е оценъчно- укорително към поведението на настоящия ищец, но не е израз на виновно и противоправно

поведение.

Следващият израз посочен от ищеца като неистински и клеветнически е че той/Е. М./ е казал над сто пъти „Аллах акбар”. По делото от протокола от о.с.з. проведено на 15.07.2015г се установява, че М. неколкократно е използвал израза „Аллах акбар”, както и в последната си дума- „Аллах е велик”. Според настоящият съдебен състав като е дала показания, че М. „сто пъти” е повторил израза, Р. В. в своите свидетелски показания е имала предвид преносното значение на израза „сто пъти” , а именно многократно. Не е житейски логично да се тълкува този израз буквално и надали някой би броил повторенията на възклицанията на настоящия ищец. Изразът „сто пъти” има своето преносно значение и именно в този смисъл е използван. Дори и да беше буквално ползван изразът, според настоящият съдебен състав, този израз не е нито клеветнически, в частност набедяващ или лъжесвидетелстващ, нито позорящ. На следващо място , както беше посочено и по-горе, действително М. неколкократно е споменал името на Аллах, което явно е впечатлило Р. В. и тя го е изложила като свидетелски показания. Показанията ѝ в този смисъл не са неистински, те се основават на фактите по делото, и не са насочени към увреждането на настоящия ищец.

От изложеното следва извод, че разпитана като свидетел на 03.05.2016г Р. В. е казала заявените от ищеца в исковата молба изрази, но същите нямат клеветнически характер, не са неистина, не представляват набедяване или лъжесвидетелстване. Ползваните изрази от В. носят негативната ѝ оценка за поведението на ищеца в рамките на о.с.з. проведено на 15.07.2015г по НОХД 646/2015г , но не са заявени позорни обстоятелства и не се приписва на ищеца престъпление , поради което заявеното от ответницата като свидетел не се явява противоправно и не може да бъде вредоносно. Ето защо предявеният иск за ангажиране на деликтанта отговорност на ответницата за поправяне на претърпените от ищеца неимуществени вреди , породени от дадените от В. показания като свидетел, се явява недоказан по основание.

По делото не се установява да са нарушени разпоредби от европейските регламенти и директиви, в какъвто смисъл има неконкретизирано оплакване от въззивника във въззивната жалба.

Изводите на двете съдебни инстанции съвпадат. Решението на СГС следва да бъде изцяло потвърдено като правилно и законосъобразно.

По отношение на разноските:

При този изход от спора право на разноски има само въззиваемата страна.

Въззиваемата страна претендира разноски за адвокатско възнаграждение, което да бъде определено по реда на чл.38 от ЗА. Представен е договор за правна защита и съдействие, сключен на 20.10.2022г между ответницата и адв. Н. за оказване на безплатна правна помощ по чл.38 от ЗА.С оглед материалния интерес по делото съдът

приема, че по справедливост дължимото се възнаграждение на адв. Н. възлиза на сумата от 1310 лв., която сума следва да се възложи за плащане от ищеца.

Мотивиран така състав на Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 262134 от 28.06.2022 г., постановено по гр. д. № 227/2018 г. по описа на Софийския градски съд, ГО, I-29-ти състав, изцяло.

ОСЪЖДА Е. Д. М. с ЕГН ***** да заплати на адвокат Г. Н. от САК сумата от 1310 лв.- възнаграждение за защита пред въззивната инстанция, на осн. чл. 38 от ЗА.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-месечен срок от връчването му на страните при условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____